

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 5Ps/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2324201326
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ondrej Hertel
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2024:2324201326.1

Uznesenie

Okresný súd Galanta v právnej veci navrhovateľiek: 1/ M. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XX, M., toho času bytom K. XXXX, N., Š.Č., 2/ N. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX/X, M., o návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony fyzickej osoby: Ľ. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XX, M., o návrhu navrhovateľiek na nariadenie neodkladného opatrenia a o návrhu na začatie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľiek na nariadenie neodkladného opatrenia sa **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Návrhom osobne podaným na Okresný súd Galanta dňa 02.04.2024 sa navrhovateľky domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony fyzickej osoby: Ľ. K., nar. XX.XX.XXXX a zároveň sa domáhali nariadenia neodkladného opatrenia.

2. Navrhovateľky svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, že u ich matky, ktorá žije momentálne sama v byte svojej dcéry (navrhovateľky 1/), sa v priebehu posledných troch mesiacov stále viac prejavujú príznaky duševnej choroby schizofrénie. Matka má veľmi zanedbanú osobnú hygienu a aj zanedbanú domácnosť. Odmieťa pomoc od rodiny, opatrovateľku, návštevy lekárov aj liečenie. Lieky neužíva podľa pokynov lekárov a aj keď jej lieky zobrali a dávkovali, objednali si prostredníctvom svojej lekárky ďalšie. Častejšie je v stave, že nevie aký je deň, nepamätá si čo rozprávala pred dvoma dňami, neorientuje sa v čase a priestore. Je paranoidná, viackrát volala policajtov, že bol u nej niekto v byte, že sa jej vyšpinil na toalete, že jej vnučka kradne peniaze, čo sa nepotvrdilo. Nevedela nájsť bankomatovú kartu, a preto nemala prístup k dôchodku. Navrhovateľky sú presvedčené, že je potrebné aby ich matka išla na liečenie, pretože jej duševný stav je vážny, je trvalý a v domácom prostredí nevládnuteľný. Ohrozuje nie len seba, ale aj obyvateľov bytovky, pretože pod vplyvom liekov môže zabudnúť vypnúť plyn, zaspať so zapálenou cigaretou (čo sa už stalo) a spôsobiť tak požiar. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujú, aby ich matka bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a aby bolo mesto M. ustanovené za opatrovníka. Uvedené navrhujú z dôvodu, že dcéra M.Ľ. býva vo Š., syn B. opatrovníctvo odmieťa. Dcéru N. matka nenávidí a nekomunikuje s ňou z dôvodu neprekonateľných sporov a opatrovníctvo z jej strany by bolo v konflikte záujmov.

3. Súd sa oboznámil s návrhom navrhovateľiek na nariadenie neodkladného opatrenia a lekárskou správou zo dňa 21.02.2024 spísanou MUDr. S. B. Z..

4. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 324 ods. 2 C.s.p., na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

6. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 325 ods. 2 C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,

b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,

c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,

d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,

e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,

f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,

g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,

h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

8. Podľa § 328 ods. 1 C.s.p., ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 328 ods. 2 C.s.p., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

10. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

11. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p., pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 332 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením ak osobitný predpis neustanovuje inak.

13. Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

14. Jedným z procesných inštitútov, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam, je neodkladné opatrenie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť však osvedčený. Už v návrhu na jeho vydanie musí byť zřejmé trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musia byť opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov a skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Nariadenie neodkladného opatrenia totiž prichádza do úvahy len vtedy, ak je potrebné, aby boli pomery dočasne upravené alebo ak je obava, že by bola exekúcia ohrozená. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Aj pri splnení formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia.

15. Na základe uvedeného a po oboznámení sa s návrhom navrhovateľiek na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj inými listinnými dôkazmi založenými v spise, súd dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia, spočívajúceho v obmedzení spôsobilosti na právne úkony L.U. K., nar. XX.XX.XXXX, nie je dôvodný, nakoľko tento návrh považuje súd v štádiu, keď vo veci nebol vypracovaný znalecký posudok, neboli vypočutí účastníci konania, neboli vykonané žiadne dôkazy smerujúce k posúdeniu sociálnych, právnych, majetkových, rodinných interakcií, neboli posúdené individuálne pomery osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, za príliš obmedzujúce. S poukazom na skutočnosť, že konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je vážnym zásahom do sféry súkromného života a ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby, ku ktorému možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch, na základe podrobne vykonaného dokazovania, zohľadniac všetky relevantné skutočnosti, ktoré nie sú v tomto štádiu konania osvedčené a súdu známe, považoval súd nariadenie neodkladného opatrenia len na základe argumentov navrhovateľiek za neodôvodnené obmedzenie osoby v jej spôsobilosti na právne úkony. Súd nemá možnosť v rámci rozhodovania o neodkladnom opatrení vykonať riadne dokazovanie a zároveň sa nemôže spoliehať len na tvrdenia navrhovateľiek. To, že neodkladným opatrením nemožno rozhodnúť o obmedzení spôsobilosti na právne úkony vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej činnosti súdov (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24CoP/124/2017, zo dňa 6.9.2017, uznesenie Okresného súdu Bratislava V., sp. zn. 68Ps/20/2022, zo dňa 19.12.2022, uznesenie Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 15Ps/7/2023, zo dňa 7.9.2023, uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 9Ps/3/2022, zo dňa 11.3.2022, uznesenie Okresného súdu Trnava, sp. zn. 11Ps/1/2022, zo dňa 10.1.2022).

16. K argumentom navrhovateľiek, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, ohrozuje nielen seba, ale aj obyvateľov bytovky, je potrebné uviesť, že na okamžité riešenie situácie je určené konanie o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení nazývané aj detenčné konanie v zmysle § 252 CMP a nasledujúce, kde súd rozhoduje uznesením do 5 dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného pri nedobrovoľnej hospitalizácii v ústavnej starostlivosti, keď ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo keď hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu v zmysle § 6 ods. 9 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. v z.n.p. Za týmto účelom je potrebné, aby sprevádzajúca osoba oznámila realisticky lekárovi, či vie alebo nevie zabezpečiť dodržiavanie liečebného režimu v domácom prostredí vrátane užívania liekov a podobne. Konanie o spôsobilosti na právne úkony v zmysle § 231 CMP a nasledujúce, kde štandardne súd vypočuje osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, v zmysle § 243 CMP a vypočuje znalca v zmysle § 244 CMP, tak z toho je potrebné vyvodiť, že tento proces je dlhší a zložitejší a nie je možné ho zrealizovať pri neodkladnom opatrení, pričom je potrebné pripomenúť, že výrazné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je možné porovnať takmer s právnou smrťou. Ide nepochybne o výrazný zásah do subjektívnych práv a právneho postavenia fyzickej osoby, ktoré sú garantované aj Ústavou Slovenskej republiky, k čomu je potrebné vykonať dôsledné dokazovanie, čo nie je možné zrealizovať v krátkej lehote na rozhodnutie o neodkladnom opatrení.

17. Keďže v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie na Okresnom súde Galanta v lehote do 15 dní od dňa jeho doručenia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ako ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, v prebiehajúcom konaní spisová značka tohto konania, uvedie aj to, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Návrh na vykonanie exekúcie sa podáva na príslušný súd podľa zákona č. 233/1995 Z.z. elektronicky do elektronickej schránky súdu alebo ak oprávnený alebo jeho zástupca nemá aktivovanú elektronicкую schránku, alebo mu v možnosti podať návrh elektronickými prostriedkami bránia iné dôvody, možno podať návrh na vykonanie exekúcie prostredníctvom ktoréhokoľvek exekútora (§ 48 zákona č. 233/1995 Z.z.).